GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 74. Vinerĭ, 3 (15) Aprilie. 1887.

Braşovŭ, 2 Aprilie 1887.

Erăşi trebue sĕ ne 'ntórcemŭ la comitatulŭ Tĕrnavei micĭ. Le reamintimŭ cetitorilorŭ noştri, că acesta este comitatulŭ, care s'a făcutŭ vestitŭ înscriindu-se ca membru alŭ Kulturegyletului cu 10,000 fl., mai multŭ banĭ luaţĭ din spinarea bietului ţĕranŭ românŭ.

Ca pretutindenĭ, aşa şi în acestŭ judeţŭ fruntaşii partidului guvernamentalŭ ungurescŭ s'au pusŭ în mişcare în vederea viitórelorŭ alegerĭ.

La 27 Martie a. c. ei au ţinutŭ în sala comitatului şedinţă, în care au alesŭ ca candidatŭ de deputatŭ dietalŭ pentru cerculŭ electoralŭ de josŭ pe grofulŭ Haller Jenö. S'a alesŭ o comisiune de 30 de membri, care sĕ mérgă sĕ-lŭ încunosciinţeze despre candidatură şi sĕ-lŭ róge sĕ o priméscă. A şi fostŭ primită comisiunea la 7 Aprilie n. în castelulŭ din Cetatea de baltă, unde grofulŭ a datŭ, în onórea ei, unŭ prânḍŭ strălucitŭ.

Inainte de amédḍi membrii comisiunei, conformŭ programei, au mersŭ cu trăsurile în procesiune până susŭ în castelŭ, unde era aşteptată. Ni se spune, că grofulŭ a rĕspunsŭ conducĕtorului comisiunei, cumcă primesce candidatura cu condiţiunea ca sĕ se mijlocéscă a fi alesŭ cu aclamaţiune.

Dér pe noi nu ne privescŭ nicĭ candidatura contelui Haller, nicĭ prânḍurile strălucite ce le dă, ci ceea ce ne face sĕ ne ocupămŭ de ele este durerósa împrejurare, că acéstă candidatură şi la aceste prânḍurĭ au luatŭ parte activă şi cărturarĭ românĭ, ómenĭ cu posiţiă şi cu stare carĭ n'au lipsă nicĭ de graţia, nicĭ de cinstea groféscă. La marea procesiune către locuinţa candidatului tiszaistŭ s'au vĕḍutŭ în trăsurile comisiunei unguresci: Eugeniu Bianu mare proprietarŭ în Făgetŭ şi Alexandru Pĕtruţŭ din Tĕunĭ, ambii Românĭ ca vai de ei, îmbrăcaţĭ frumosŭ, în haine scurte, nădragĭ strîmţĭ, cu pene 'n pălariă şi cu pintenĭ la călcâie.

Dér daţi-vĕ la oparte opincarilorŭ, că étă vine în trăsura din mijlocŭ, alăturĭ cu conducĕtorulŭ comisiunei Gyarfas Lajos, luminatulŭ şi strălucitulŭ protopresbiterŭ Neculae Todoranŭ, îmbrăcatŭ în haine de mare paradă, cu brâu frumosŭ roşu, pălăriă de mătase, mănuşĭ cu bumbĭ, uşorŭ rĕḍimatŭ pe câja protopopéscă, cu măciuliă mare ca pumnulŭ şi strălucitóre ca diamantulŭ!

„Aşa de bine prospicia!“ ne scrie unulŭ dintre spectatorĭ în limbagiulŭ întrebuinţatŭ p'acolo. Poporulŭ vĕḍându-lŭ în trăsură cu magnaţii, sta şi privia cu gura căscată. Ómenii, ca totdéuna când trecŭ „domnii“, îşĭ luau căciula josŭ şi sfinţia sa, cu faţa veselă mulţămia în drépta şi'n stânga.

Se ḍice, că sfinţia sa ar fi spusŭ acasă către ai sĕi, că prânḍulŭ a fostŭ splendidŭ, mâncările alese şi scumpe, şi că deşi grofulŭ a şeḍutŭ în fruntea mesei, totuşĭ póte ḍice că dênsulŭ, părintele, a fostŭ preşedinte — în mâncare şi bĕutură, deórece cu scosulŭ din blide grofulŭ i-a datŭ întêiatate.

Grofului îi place multŭ de sfinţia sa, în conversaţiă la mésă s'a arĕtatŭ fórte afabilŭ şi toţĭ cei de faţă l'au ţinutŭ ca pe palmĭ. Unŭ lucru numai l'a indispusŭ pe părintele Todoranŭ: nu pré pricepea ce vorbescŭ magnaţii maghiarĭ. De vêndutŭ nu-lŭ vorŭ fi vêndutŭ, căcĭ pré îi rîdea mustaţa sfinţiei sale. Aşa, a prinsŭ curagiu şi ridicându-se, 'şi-a arĕtatŭ pĕrerea de rĕu, că nu i s'a datŭ ocasiune în viéţa sa sĕ înveţe frumósa limbă a magnaţilorŭ, şi s'a rugatŭ sĕ-lŭ asculte a închina unŭ paharŭ în limba lui. Dér desle gându-i-se limba a închinatŭ douĕ pahare: unulŭ pentru grofulŭ, pe care l'a rugatŭ sĕ 'şĭ pună în sfinţia sa tótă încrederea, căcĭ prin preoţii sĕi va mijloci, ca toţĭ alegĕtorii românĭ din tractŭ sĕ fiă aduşĭ la urnă şi sĕ strige într'unŭ glasŭ „trăéscă măria sa grofulŭ“; alŭ doilea paharŭ l'a bĕutŭ părintele pentru solgăbirĕulŭ Frics, lăudându-lŭ şi 'nălţându-lŭ până 'n norĭ.

Aşa s'a petrecutŭ lucrulŭ în Cetatea de baltă, în Joia sfintelorŭ Florii. Unŭ protopresbiterŭ românŭ se căruţéză în trăsură de galâ, alăturĭ cu unŭ adversarŭ alŭ poporului sĕu, apoi merge la masă strălucită, între magnaţii maghiarĭ, asemenea adversarĭ ai poporului sĕu; şi elŭ este celŭ dintêiu, care 'ntinde mâna în blidŭ unguresc, mâncă carne şi bea vinŭ unguresců, dreptŭ arvună, ca la timpŭ sĕ facă ce a promisŭ, ca Juda, sĕ'şĭ vênḍă fiii sufletescĭ din protopopiatulŭ sĕu.

„Nu va avé elŭ sĕ rĕspunḍă înaintea dreptului judecătorŭ?“ aşa se 'ntrebau moşŭ Pascu şi moşŭ Mărinicŭ, ómenĭ opincarĭ fără 'nvĕţătură, dér Românĭ cinstiţĭ şi credincioşĭ din Cetatea de baltă.

Dréptă judecată! — Gândesce-se óre părintele Todoranu la ea, când mâncă dintr'unŭ blidŭ cu măria sa grofulŭ?

Póte că sĕ nu se gândéscă, dér se gândesce poporulŭ. De aceea sfinţia sa ar trebuĭ sĕ se deştepte din ameţéla, ce l'a apucatŭ mâncândŭ dintr'unŭ blidŭ cu magnaţii şi sĕ se pocăiască, căcĭ din blidulŭ grofescŭ mâncă numai la ocasiunĭ rare, când e sĕ se facă unéltă, dér din blidulŭ poporului mâncă în fiăcare ḍi şi din sudórea lui traiesce!

Ruşii şi Francesii.

Raportorulŭ lui „Figaro“ a avutŭ o întrevedere cu bărbatulŭ de statŭ rusŭ generalŭ Ignatiev. Bismarck, ḍise Ignatiev, a aţîţatŭ în 1870 pe Francia sĕ declare rĕsboiu, precum a aţîţatŭ pe Austria în 1866. Ruşii se temŭ în Francia numai de comună şi de Ferry (care e pentru o înţelegere cu Germania.) In 1883 a ḍisŭ Herbert Bismarck către Ignatiev, că Ferry e singurulŭ Francesŭ, care înţelese că Francesii trebue sĕ facă cruce peste Alsaţia-Lotaringia. De aceea elŭ trebue sĕ stea în fruntea guvernului şi pentru ca pe Francesĭ sĕ uite de Alsaţia-Lotaringia, Ferry a întreprinsŭ espediţiunĭ îndepărtate. Bismarck în casulŭ estremŭ va oferi Francesilorŭ retrocedarea Lotaringiei şi anexarea unei părţĭ din Belgia, în casŭ când Francesii îi garantéză posesiunea Alsaţiei. Intre Francia şi Rusia nu e nevoiă de tractatŭ. Tractatulŭ esistă de faptŭ mai realŭ, decâtŭ déca ar fi fostŭ subscrisŭ, şi în fiecare ḍi se întăresce mai multŭ. Rusia are interesŭ de avuta şi puternica Franciă şi nu va lăsa sĕ fiă strivită. Bismarck îşĭ va continua sistemulŭ sĕu de neliniştire. Ignatiev ḍise mai departe, că are în mânĭ doveḍĭ, cum că în 1869 şi 1870 douĕ marĭ ḍiare francese au primitŭ unulŭ 300,000, celălaltŭ 200,000 francĭ, ca sĕ aţîţe la rĕsboiu. Ele nu sciau, că banii provinŭ din Germania. Boulanger e în Rusia totŭ aşa de popularŭ ca şi în Francia, fiindŭ că elŭ érăşi deşteptă încredere în armată. Atacurile Germaniei l'au făcutŭ pe ministrulŭ de rĕsboiu francesŭ mai iubitŭ la Ruşĭ decâtŭ oricând. Când Bismarck a pusŭ sĕ atace pe Boulanger, a creḍutŭ că aceste atacurĭ vorŭ avé succesŭ; acum însĕ va încerca în altŭ modŭ. Chiar şi elŭ, Ignatiew, a avutŭ sĕ suporte tóte mijlócele aceste în contra sa.

— Unŭ diplomatŭ din ambasada unei marĭ puterĭ pe lângă Curtea vienesă comunică informaţiunĭ curióse asupra intrigelorŭ lui *Katkov*. Din acele comunicărĭ resultă, că de mai multe lunĭ esistă o înţelegere formală în privinţa unei *acţiunĭ comune între Katkov şi unii Francesĭ* carĭ au relaţii cu ambasada francesă din Petersburgŭ. Francesii au asiguratŭ pe Rusia de sprijinulŭ presei; în schimbŭ Katkov a primitŭ sarcina sĕ influinţeze sferele ruse în favórea Franciei şi a depărta, prin tóte mijlócele posibile, de lângă Ţarulŭ persónele ce profeséză sentimente germane.

Din camera română.

In şedinţa dela 30 Martie v. 1887 deputatulŭ *Codrescu* ḍise, că Camera trebue sĕ afirme din nou programulŭ sĕu in ceea-ce privesce convenţiile comerciale cu puterile şi propuse urmĕtórea moţiune:

Camera autorisă pe guvernŭ:

1. Sĕ prelungească arangiamentulŭ provisoriŭ cu Francia până la 31 Decemvre 1887.

2. Sĕ incheiă aranjamente provisorii pănă la aceeaşĭ dată şi cu alte state, luând de basă sistema economică inaugurată prin nouĕle convenţiunĭ comerciale şi asigurândŭ esportulŭ vitelorŭ şi alŭ cerealelorŭ.

Acéstă moţiune fu primită cu aplause prelungite.

D. M. Pherekyde, ministru de esterne, declară că moţiunea d-lui Codrescu rĕspunde la o *necesitate recunoscută de toţi*.

Acum, d-lorŭ, onor d. Codrescu vine înaintea Camerei şi vĕ ḍice: este necesarŭ ca sĕ nu fimŭ în stare de conflictŭ vamalŭ cu Francia. Guvernulŭ nu póte de câtŭ sĕ se asocieze cu acéstă părere. Décă în adeverŭ taxa care este impusă grânelorŭ nóstre prin noua lege votată de Camerele francese lovesce tare producţiile grânelorŭ nóstre, nu este mai puţinŭ adevĕratŭ, că pentru casŭ de necesitate o parte din grânele nostre totŭ se potŭ scurge în Francia, plătindu-se acéstă taxă de consumatorĭ; suntŭ însĕ alte producte de ale nóstre, precum rapiţa, porumbulŭ, fasolea, carĭ mergŭ în Francia şi astfelŭ der este de unŭ mare interesŭ pentru noi ca starea de conflictŭ sĕ nu esiste în relaţiile nostre comerciale cu Francia.

D. Codrescu mai esprimă o dorinţă, aceea de a asigura şi alte debuşeurĭ produselorŭ ţĕrei, faţă cu alte state. Vĕ este cunoscutŭ domnilorŭ, că tratative cu alte state suntŭ începute şi credŭ că este bine sĕ vĕ facŭ cunoscutŭ, că *guvernulŭ îşĭ pune tóte silinţele pentru ca sĕ ajungă sĕ reguleze în modŭ satisfăcĕtorŭ relaţiunile ce are cu guvernulŭ vecinŭ austro-ungarŭ*, mai cu sémă că cu acestŭ imperiu relaţiile nóstre suntŭ de o importanţă de căpeteniă. Vĕ este cunoscutŭ cu câtă dorinţă este cerutŭ unŭ aranjamentŭ satisfăcĕtorŭ cu acestŭ imperiu; vĕ este earăşĭ cunoscutŭ, cu câtă trudă guvernulŭ se silesce sĕ ajungă la satisfacerea legitimelorŭ interese în privinţa acésta.

Vocĭ: Pré bine. (Aplause prelungite).

D. Ministru de esterne: Deja din timpulŭ primelorŭ negocierĭ, parlamentulŭ a fostŭ pusŭ în cunoscinţă prin publicarea cărţei verḍĭ a documentelorŭ, carĭ stabilescŭ punctulŭ de vedere alŭ guvernului; încă din acestŭ momentŭ aţĭ putută cunósce, că guvernulŭ nicĭ unŭ mo-

mentŭ n'a ascunsŭ statului amicŭ, cu care era în tratațiunĭ, cum că 'i va fi cu neputință României, sĕ încheie unŭ tratatŭ de comerciu, décă nu i se va asigura în modŭ solidŭ comerciulŭ viteloră și alŭ cerealelorŭ. (Aplause prelungite.)

De atuncĭ și până adĭ, deși primele încercărĭ n'au fostŭ încoronate cu succesŭ, guvernulŭ n'a uitatŭ unŭ momentŭ d'a urmări acelașĭ resultatŭ. *Dificultățile sunt marĭ;* cu tóte acestea din convorbirile carĭ au avutŭ locŭ până acum, am pututŭ constata că *cestiunea a făcutŭ câțĭ-va pașĭ mulțămitorĭ înainte,* și deși nu avemŭ unŭ resultatŭ definitivŭ, vĕ rogŭ însĕ sĕ fițĭ încredințațĭ, că guvernulŭ nu póte sĕ pérdă din vedere ceea ce este dorința tuturorŭ Românilorŭ, a României întregĭ, — din care și noi aceștia, carĭ suntemŭ în guvernŭ, facemŭ parte, căcĭ n'am încetatŭ de a fi Românĭ, décă suntemŭ în guvernŭ (aplause), — de a se asigura aceste două marĭ interese ale țĕrei. Așa fiind în fața propunerei făcută de d. Codrescu, care tinde, la ce? tinde în a se da guvernului autorisare, ca elŭ sĕ potă încheia aranjamente provisorii comerciale cu statele cu carĭ în momentulŭ de față încă nu suntŭ încheiate convențiunĭ comerciale cu certe condițiunĭ; carĭ suntŭ acum acele condițiunĭ? Suntŭ două: 1. Sistema economică stabilită prin nouĕle convențiunĭ votate de parlamentŭ, și 2. o protecțiune sigură, *o asigurare dată,* mai bine disŭ, *comerciului de vite și de cereale.*

D-lorŭ, nu mĕ voi întinde asupra sistemei economice, care a fostŭ tradusă în faptŭ prin convențiile pe carĭ le-ațĭ votatŭ; mai cu sémă convenția cu Germania, căreia a urmatŭ aceea cu Rusia, Englitera și Elveția, ne-a pusŭ într'o posițiă, care ne permite sĕ apĕrămŭ într'unŭ modŭ eficace industria țĕrei. In privința comerciului cu vite, atâtŭ amŭ sĕ vĕ declarŭ, că precum ațĭ vĕdutŭ în Cartea Verde, prin scrisŭ și note diplomatice, s'a făcutŭ cunoscutŭ imperiului vecinŭ cumcă, *fără comerciulŭ vitelorŭ și alŭ cerealelorŭ, România nu este în putință a încheia unŭ tractatŭ comercialŭ* (aplause); guvernulŭ n'a încetatŭ unŭ momentŭ de a declara acésta și în negociările verbale și elŭ va stărui în acéstă declarațiă și în viitorŭ, de vreme ce acéstă normă a purtărei guvernului în negociările comerciale vĕ este cunoscută și precum guvernulŭ nu va pute sĕ subscrie nicĭ unŭ proiectŭ de tratatŭ definitivŭ fără asigurarea acestorŭ interese, vĕ declarŭ că *nicĭ unŭ arangiamentŭ provisoriu nu va subscrie fără aceste două garanții.* (Aplause prelungite).

Terminândŭ, d. ministru declară, că camera votândŭ moțiunea d-lui Codrescu nu va satisface póte unele patimĭ dér va rĕspunde la adevĕratele interese ale țĕrii.

Vocĭ numĕróse: La secțiunĭ de urgență.

Camera decide a se trece imediatŭ în secții spre a se ocupa cu propunerea d-lui I. Codrescu. La 2 óre ședința se suspendă.

SCIRILE DILEI.

Amŭ primitŭ raportulŭ adunărilorŭ generale ale *Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu,* ținute în 14 Martie, 26 Octomvre 1886 și 22 Februarie 1887. In 26 Octomvre s. v. 1885 s'au împlinitŭ 6 anĭ de când s'a constituitŭ acéstă Reuniune, cu scopulŭ de a înființa unŭ institutŭ superiorŭ de fete, ceea ce prin intrevenirea „Associațiunei Transilvane“ s'a și făcutu. Prin înființarea acestei șcóle superióre civile, șcóla elementară de fete susținută de acéstă reuniune s'a redusŭ dela 6 la 4 clase. Directorulŭ ambelorŭ șcóle este d. Dr. D. P. Barcianu, care pentru suportarea acestui oficiu a refusatŭ orĭ ce remunerațiune, ce i s'a fostŭ asignatŭ din partea Reuniunei. Șcóla elementară a Reuniunei are 2 învĕțătorĭ: d-șóra Octavia Stolojanŭ și d lŭ Ioanŭ Popovicĭ. Antâia cu 600 fl., alŭ doilea cu 500 fl. léfă anuală și fiăcare câte 100 fl. banĭ de cuartirŭ. Numĕrulŭ elevelorŭ dela acéstă șcólă a fostŭ în semestrulŭ alŭ doilea din 1886—7 de 26, dintre carĭ 21 gr. or. ér 5 gr. cat; 12 din Sibiiu, 14 din provinciă, anume 11 din Transilvania și 3 din Ungaria. In internatulŭ Associațiunei au fostŭ adăpostite 7. In classa I au fostŭ 4, în a II-a 5, în a III-a 13 și în a IV-a 4 eleve. Reuniunea are 7 membri onorarĭ, 2 fundatorĭ 23 pe viéță, 102 ordinarĭ, 91 ajutătorĭ; cu totulŭ 225. Fondulŭ inalienabilŭ alŭ Reuniunei a fostŭ în 31 Decemvre a. tr. 2812 fl. 49 cr., ér celŭ disponibilŭ 4850 fl. 29 cr. Averea totală a fostŭ decĭ 7662 fl. 78 cr.

—x—

»Unirea« din *Bucurescĭ* scrie: »Putemŭ împărtăși din sorginte sigură, că unulŭ din delegațiĭ noștri cei mai însemnațĭ în afacerea reîncheierei convențiunei comerciale cu Austro-Ungaria șĭ-a esprimatŭ *îndoiala, că convenția va putea fi reîncheiată.* Densulŭ a găsitŭ atitudinea delegațilorŭ austro-ungarĭ, mai vĕrtosŭ a celorŭ Maghiarĭ, absolutŭ nefavorabilă legitimelorŭ cererĭ ale României. Esportului nostru de vite spre esemplu nu i se oferă nicĭ o garanțiă reală. Ungurii vorŭ sĕ-șĭ păstreze o portiță ascunsă prin care sĕ reîncépă când le va plăcea șicanele de care daț'au în trecutŭ probe atâtŭ de numeróse“.

—x—

Acelașĭ diarŭ dice: »In urma espirărei *convenției postale* între *România* și *Austro-Ungaria,* scrisorile recomandate și gropurile adresate în vecinulŭ imperiu suntŭ taxate de poștele nóstre după unŭ tarifŭ independentŭ, duplu și triplu. Supușii Austro-Ungariei au adresatŭ pentru acestŭ motivŭ guvernului lorŭ rugarea sĕ grăbéscă reîncheerea expiratei convenții postale.« — Totŭ astfelŭ se taxéză și la noi scrisorile recomandate și gropurile adresate în România.

—x—

Fostulŭ veterinarŭ alŭ Clușiului Petru *Bone,* care locuesce acum în Vințulŭ de josŭ, a intentatŭ *procesŭ de pressă* în contra redactorului lui „Ellenzek« Nicolae Bartha, pentru calumniă. »Ellenzek“ desemnase pe Petru Bone ca pe unulŭ dintre făptuitorii omorului și furtului din Entradamŭ.

—x—

Episcopulŭ Sătmarului *Dr. Lorenz Schlauh* a fostŭ numitŭ episcopŭ alŭ *Oradiei-mari.*

—x—

După cum se scrie din părțile *Selagiului,* administrațiunea și judecătoriile unguresci respingŭ până și estrasele matriculare de botezŭ, de cununiă și de morțĭ ale Românilorŭ, fiindŭ că suntŭ scrise în limba română. — Óre mai întâlnimŭ în vre-o parte a lumii atâta despotismŭ și volniciă?

—x—

Președintele Kulturegyletului din Ungaria, *Gerloczy-Gamperl,* a adresatŭ — dice »Pesti Naplo“ — unŭ înfocatŭ apelŭ cătră președinții comitetelorŭ cercuale, invitându-le sĕ desvolte o mai mare activitate ca până acum pentru câștigarea de membri și colectarea de banĭ, în interesulŭ realisării țelurilorŭ Kulturegyletiste. — Se vorŭ realisa la calendele grecescĭ!

—x—

O firmă din Pesta a făcutŭ, se dice, orașului *Alba Iulia* propunerea d'a introduce *iluminarea electrică* restituindu-se cheltuelile de instalațiune pe calea amortisării.

—x—

Intre redactorii fóiei unguresci din Alba-Iulia »Gyulafehervar«, vedemŭ figurândŭ și *Cosieriu Janos.* — Etă unŭ Românŭ, care n'a găsitŭ altă cale d'așĭ face renume, decâtŭ ca redactorŭ ungurescŭ. Tristŭ de totŭ!

—x—

Ca vice-președințĭ ai *Academiei române* s'au alesŭ: d-nii *Hajdĕu* pentru secțiunea literară, *Barițiu* pentru secțiunea istorică și generalŭ *Folcoianu* pentru secțiunea sciințifică. Intre lucrările premiate de Academia este și »Flora Dobrogei« de Dr. Brânză.

—x—

Liferărĭ de saltele (Matratzen). La 18 Aprilie a. c. se ține la magazinulŭ militarŭ c. r. de proviantŭ din Sibiiu licitațiă pentru 100 saltele nouĕ de pĕrŭ de calŭ, constătătóre din câte 3 bucățĭ, și anume 50 pentru stațiunea Sibiiu, 40 pentru Alba-Iulia și 10 pentru Brașovŭ. Aceste saltele au sĕ fiă depuse de cătră primitorŭ pe cheltuiala sa proprià în respectivele stațiunĭ. Saltelele se predau primitorului tóte numai în casulŭ când stațiunile Alba-Iulia și Brașovŭ nu vorŭ avé oferte mai favorabile. Ofertele în scrisŭ se înaintéză până la 10 óre în diua licitației la administrațiunea magazinului militarŭ c. r. de proviantŭ în Sibiiu. De asemenea la 18 Aprilie se ține licitația pentru 10 saltele de pĕrŭ de calŭ, din câte 3 bucățĭ, la magazinulŭ c. r. de proviantŭ în Brașovŭ. Condițiunile și modelulŭ se potŭ vede în fiăcare di la magazinele de proviantŭ în Brașovŭ, Alba-Iulia și Sibiiu.

—x—

In *Kutty,* Bucovina, unŭ incendiu a prefăcutŭ în cenușă 150 de case. Foculŭ a isbucnitŭ într'o brutăriă jidovéscă.

—x—

Teatru ungurescŭ. Astă-séră se va juca *„Rip van Winkle“,* mare operetă în trei acte și patru tablourĭ, scrisă de Meilhac, Gille și Farnie. Vinerĭ nu se va da representațiune, ér Sâmbătă se va juca *„Király fogas“,* operetă de Csiki.

Ceva despre Românii din S.-Dobêca.

(Fine.)

Deșiu, Martie 1887.

In 4 Iunie a. m. esamenŭ în Cociu. Din 61 obligațĭ presențĭ erau 8 băiețĭ și 16 fete. Scóla spațiósă și luminósă în ordine. Pruncii toțĭ provĕdațĭ cu cărțĭ. Esamenŭ din: religiune, cetitŭ, gramatică, geografiă, istoria Ungariei, calculare, istoria naturală și limba maghiară. Esamenulŭ a fostŭ bunŭ și conformŭ metodei. Directorele localŭ alŭ scólei nu șĭ-a arătatŭ cinstita-i față la esamenŭ.

La 2 ore p. m. în acea di esamenŭ în Mogoșmortŭ. Din 29 obligațĭ preșențĭ 21 de ambe sexele. Esamenŭ din religiune, cetitŭ, l. maghiară, calculare și ceva geografiă. Totŭ atuncĭ la $^1/_2$6 óre esamenŭ în comuna Șiregŭ. Din 44 obligațĭ, presențĭ erau 12 băețĭ și 17 băiete. Examinatu-sa relig., cetitulŭ, calcularea, adaugerea și subtragerea, din l. mag. și din geografiă.

In 5 Iuniu la ora 1 p. m. esamenŭ în Nimigea română. Obligațĭ 39, presențĭ 25 de ambe sexele, intre carĭ, dice raportulŭ — erau și 6 prunci evrei frequentanțĭ și presențĭ la esamenŭ de și era într'o Sâmbătă chiar. S'a esaminatŭ din Religiune, cetitŭ, scrisŭ, calculare, l. maghiară cu resultatŭ bunŭ. Pruncii toțĭ erau curațĭ și în scólă tactica recerută. (Nu potŭ retăcé împrejurarea că în acéstă comună poporulŭ în genere e sĕrmanŭ, póte mai sĕrmanŭ ca în orĭ și care altă comună din acestŭ tractŭ. Dér sĕ vede că poporulŭ nostru învinge și sĕrăcia și se însuflețesce atuncĭ când are în mijloculŭ sĕu unŭ conductorŭ bravŭ. Servéscă acéstă comună ca esemplu acelora, carĭ dicŭ, că fiindŭ poporulŭ sĕracŭ nu potŭ face cu elŭ nimicŭ. Meritulŭ în acestŭ casŭ de sigurŭ este alŭ preotului localŭ Ioane Neamțu. Coresp.)

FOILETONŬ.

Tesaurulŭ dela Petrósa.

(Fine.)

Ca Românĭ vorŭ crede lesne în realitatea ființei lor, deórece ele aducŭ laudă culturei originale ce a esistatŭ la noi încă din vechime, de acésta nu ne puteamŭ îndoi. Greu nu este a fi credutŭ și aprobatŭ de celŭ căruia îi vorbescĭ pe placŭ, chiar și atuncĭ când ai aluneca pe priporulŭ zadarnicelorŭ închipuirĭ și ai apuca câmpii, scălâmbândŭ adevĕrulŭ. Mai anevoe este însĕ ațĭ câștiga credĕmĕntŭ la cei ce n'au nicĭ unŭ interesŭ a descoperi, deodată și fără veste, că unŭ obiectŭ órecare prețuesce mai multŭ de câtŭ ei suntŭ deprinșĭ a crede. Și mai anevoe încă este de a impune, prin dovedĭ lămuritŭ și sănătosŭ întemeiate, recunóscerea unorŭ calitățĭ, devenite necontestabile chiar și pentru aceia carĭ s'ar bucura când ele arŭ lipsi cu totulŭ seu celŭ puținŭ când ele ar rĕmânea întunecate.

Și — trebue s'o mărturisimŭ, domnilorŭ, — întunecate, nesciute și prețuite de lumea cultă vor rĕmânea din nenorocire tóte lucrările nóstre, câtŭ de consciincióse și de solide ar fi ele, pe câtŭ le vomŭ învedera lumei sub o formă mai accesibilă de câtŭ aceea a graiului nostru națională.

Acestŭ faptŭ netăgăduitŭ nu este însĕ, după părerea mea, o condamnațiune a limbei nóstre. Nu este nicĭ măcarŭ o umilire pentru dênsa. Limba nóstră abia de doi trei secolĭ a devenitŭ o limbă scrisă; a ei cultură e încă rudimentară. Noi ne adunămŭ aci ca sĕ cercămŭ a o scóte din fase și a i înlesni înălțarea și întărirea, de órece ea încă până mai deunădĭ umbla d'a bușelea. Cum dér am putea sĕ pretindemŭ ca dênsa sĕ depășéscă hotarele locuite de Românĭ, pe când vedemŭ multe alte limbe europene, cultivate acum de secolĭ, și rĕmase totușĭ în cerculŭ restrînsŭ alŭ poporațiunilorŭ ce le vorbescŭ și le scriu numai și numai pe séma lorŭ.

Astfelŭ sunt, de bună semă la nord limbile scandinave, cea danesă, cea suedeză; apoi spre apusŭ, limba olandezilorŭ ba și a Portugezilorŭ, décă nu cumva, până la órecare punctŭ, n'am numĕra printre acestea, de Sudŭ, pe cea spaniolă și pe cea italiană, odinióră atâtŭ de rĕspândită în tótă Europa. Totŭ așa sunt, mai în vecinătate cu noi, limba rusésca, cea grécă modernă și cea maghiară.

Tóte aceste națiunĭ îșĭ cultivă, de sigurŭ, atâtŭ câtŭ noi, și póte chiar mai multŭ decâtŭ noi, graiurile lorŭ particulare; tóte au ca noi academii și societățĭ literare și sciințifice.

Póte în sênulŭ corpurilorŭ învĕțate ale lorŭ vorbescŭ și tipărescŭ în limba țĕrii; dér acestea, fiindŭ preocupate de a nu pune sub obrocŭ esclusivŭ alŭ unui patriotismŭ rĕu înțelesŭ producțiunile spiritului și ale studielorŭ, care potŭ sĕ facă onóre patriei și sciinței, tóte recurgŭ la una din limbile care se bucură de unŭ caracterŭ mai universalŭ, una din acele limbĭ pe care nu le potŭ ignora ómenii ce vorŭ sĕ se țină în curentulŭ propășirorŭ alŭ sciințelorŭ moderne.

In acele țĕrĭ, chiar academiile traducŭ în estracte și adesea în estenso, principalele lorŭ opere, și le dau publicității esterne într'una din limbile francesă, germană séu englesă.

Óre, ceea ce facŭ aceste popóre fi va rușine sĕ o facemŭ și noi? Sĕ stămŭ a judeca pe dreptate, și vomŭ recunósce că ideia ce le mână între acésta este și mai patriotică și mai luminătóre decâtŭ acelŭ esclusivismŭ restrînsŭ, care le'ar isola pe ele de mișcarea progresivă a sciinței. Făcêndŭ altfelŭ ei arŭ menține pe toțĭ streinii precum i-amŭ menține noi, în credința că la ei, ca și la noi, mintea și studiulŭ nu producŭ nimicŭ, nimicŭ care sĕ fie demnŭ de a aduce unŭ contingentŭ folositorŭ la cunoscințele obștescĭ ale lumei civilisate.

Permiteți-mĭ, d-lorŭ colegĭ, mie care trăiescŭ acum de mai mulțĭ anĭ în strĕinĕtate și vĕdŭ câtŭ de puținŭ și câtŭ de rĕu suntemŭ cunoscuțĭ și prețuițĭ sub raportulŭ culturei intelectuale, afară din țéra nóstră, permiteți-mĭ a supune aceste considerațiunĭ la seriósele cugetărĭ.

Ele m'au îndemnatŭ, și nu tocmai, vĕ mărturisescŭ, fără óre-care dorŭ și mustrăre de cugetŭ, a scrie cartea mea asupra Tesaurului dela Petrósa în limba de caracterŭ mai universalŭ a țĕrii în care locuescŭ.

In acea țĕră mai am și înlesnirea de a găsi la îndemână tóte mijlócele de informațiune și de studiu ce'mĭ suntŭ necesarii: precum bibliotecele și museele cele ma

Duminecă în 6 Iuniu 10 óre a. m. după îndeplinirea cultului divinŭ s'a începutŭ esamenulŭ cu pruncii în comuna Teure, reşedinţa bravului v-protopopŭ din acestŭ tractŭ M. Făgărăşianŭ. Din 54 prunci obligaţĭ — cu prea puţine escepţiunĭ — toţĭ erau presenţĭ. Esaminatu-s'a din religiune, cetitulŭ după metodŭ, provocândŭ învĕţătorulŭ pe prunci d. e. „căutaţĭ pagina cutare“ etc din ABC. şi legendarŭ la tempulŭ numitŭ, l. mag. istoria naturală şi cântulŭ, care până aci s'a neglesŭ spre cea maĭ mare daună. Resultatulŭ esamenului îndestulitorŭ preste totŭ — Totŭ atuncĭ p. m. s'a ţinutŭ esamenŭ în Şinteregŭ. Resultatulŭ esamenului — care a întrecutŭ aşteptările tuturorŭ ascultătorilorŭ — erăşĭ s'a făcutŭ cunoscutŭ p. t. publicŭ pe acéstă cale.

In 7 Iuniu n. esamenŭ în Nuşfalĕu. Din 33 obligaţĭ s'au presentatŭ 19 prunci şi 5 fete. Pruncii îşĭ ţinéu pălăriile prin bance şi pe bance, ceea ce nu se cuvine. Esamenŭ din: religiune, Istoria Ung., Geografiă puţină, cetitulŭ la tabele şi în cărţĭ şi din l. mag. S'a observatŭ, că pruncii mai nu suntŭ dedaţĭ la ordine, le rĕspundŭ jucându-se. A mai urmatŭ calcularea şi ceva cântŭ. Invĕţătorulŭ e veteranŭ (Aci îşĭ are comitele Banffy domeniulŭ sĕu, care a şi ridicatŭ în Nuşfalĕu o scolă comunală cu limba de propunere maghiară, dreptŭ aceea aci ar fi de lipsa unŭ învĕţătorŭ harnicŭ şi destulŭ de cvalificatŭ, ca nu cumva sĕ ne perdemŭ scóla şi cu dénsa vre-o 480 suflete române. — Coresp.) — Totŭ în aceea ḑi la $^{1}/_{2}6$ óre esamenŭ în Beudiu. Din 47 obligaţĭ presenţĭ erau 9 pruncĭ şi 7 fete. S'a esaminatŭ din: religiune, puţinŭ din cetire, asemenea gramatică, calculare şi l. maghiară. Invĕţătorulŭ rĕspundea de jumĕtate la tóte întrebările, pruncii ilŭ imitau.

In 8 Iunie p. m. la órele 2 esamenŭ în Malinŭ. Aci scola a fostŭ decorată cu verdeţurĭ şi florĭ, semnŭ că trebuia sĕ fiă ceva nu de tóte ḑilele, şi curată. Obligaţĭ 36. Presenţĭ 8 prunci şi 16 fete. Esaminatu-s'a: Religiune, cetitŭ, scrisŭ, calculare, geografiă, istoriă tare puţinŭ, istoria naturală şi ceva cântŭ.

In 9 Iuniu la 8 a. m. esamenŭ în Ruşiulŭ de susŭ. Scóla decorată cu florĭ. Obligaţĭ şi presenţĭ 16. Esamenulŭ din: religiune, cetitŭ, scrisŭ şi puţinŭ din limba maghiară. Totŭ atuncĭ la 11 óre în Ruşiulŭ de josŭ. Scóla ornată cu florĭ; din 21 obligaţĭ, presenţĭ 5 pruncĭ şi 9 fete. Esamenŭ din: religiune, cetitŭ, calculare şi l. maghiară.

De aicĭ se póte face conclusiunea, decă nu cu certitudine celŭ puţinŭ cu probabilitate la starea scólelorŭ, respective a educaţiunei nóstre spirituale, cum suntŭ premisele aşa va fi şi conclusiunea, care nu voimŭ s'o facemŭ noi, căcĭ a făcut'o şi o face poporulŭ, care deşi e apăsatŭ de multele dărĭ totuşĭ nutresce în pieptulŭ lui dorulŭ de aşĭ ţine copii la scolă, de cumva domnii, cărora elŭ le dă de tóte, şi-ar sci ţine domnia, adecă şi ar sci împlini datorinţa.

Se vede însĕ că şi elŭ cunosce »sburdaţĭ“ carĭ trăiescŭ din munca lui fără de a i aduce în schimbŭ ceva folosŭ. Elŭ rabdă şi-şĭ implinesce datorinţa faţă de toţĭ — der mai adeseorĭ vĕḑêndu-se isolatŭ de străinĭ şi de ai sĕi, se intórnă către părintele sĕu celŭ bunŭ şi-i cere sprijinulŭ şi dreptatea lui.

Der sĕ-lŭ lăsămŭ sĕ ni le spună tóte aceste Românulŭ care cântă:

„Nu am pâne, nu am sare,
Tóte le-a dusŭ darea mare,
Darea mare ce m'apasă
Deşi sufletu-mĭ mai iesă.
Vine judele cu carulŭ,
Duce totŭ, lasă-mĭ amarulŭ,
Duce-mĭ patulŭ şi buhaiulŭ,
Duce-mĭ masa şi mălaiulŭ.
Nici-ĭ brânză, nici-ĭ untŭ,
Nicĭ câte-sŭ pe pămêntŭ.
Nici-ĭ brânză nici-ĭ sare
Nicĭ câte-sŭ pe sub sóre,
Nici-ĭ sare, nicĭ făină
Nicĭ câte suntŭ în lume
Mĭ-aşĭ da pruncii sĕ înveţe
Până ce-sŭ în tinereţe,
Da nu-i potŭ cu straiţa gólă
Şi mai fără nicĭ o zólă.
Eu facŭ punţĭ şi drumurĭ grele,
Eu plătescŭ vamă pe ele.
Eu dau la ţeră cătană,
Domnilorŭ lăcaşŭ şi hrană,
Ca domnia s'o păzéscă
Şi-n contractŭ sĕ-o întăréscă.
Câţĭ ‚sburdaţĭ‘ leneşĭ în ţeră
Când vreu dormŭ, când vréu sĕ scólă,
Că-i hrănesce a mea zólă.*)
Când vréu beu, când vreu mănâncă,
Că-i hrănesce a mea muncă.
Eu şi cruda-mĭ bucătură
Tremurândŭ o bagŭ în gură,
Că i cu lacrimĭ frămêntată
Şi cu sudorĭ câştigată.
Impĕrate, fă dreptate,
Decă credĭ în ḑeitate,
Şterge cruda şerbitute,
Ca Treimea sĕ-ţĭ ajute!“

Este adevĕratŭ că timpulŭ de aḑĭ nu ne este nouĕ Românilorŭ din statulŭ ungarŭ bunŭ tată, — der sĕ cercetămŭ, că óre pentru a-i învinge vitregitatea ne dămŭ şi noi cărturarii strădania încordată, ce şĭ-o dă poporulŭ? Se vede şi din faptele nóstre o perseveranţă aşa neînfrântă în împlinirea datorinţelorŭ nóstre, ca din faptele poporului? Orĭ dóră nu din vina nóstră suferimŭ noi, şi mai multŭ sufere poporulŭ, care adĭ puţină hasnă are de învĕţătura fiilorŭ sĕi?

Sĕ ne esaminămŭ faptele. Vitregitatea timpului ne împedecă de a ne face datorinţa — cei ce avemŭ dreptulŭ, şi-lŭ avemŭ mulţĭ — în adunările municipale? Preoţii — în puterea ordinaţiunilorŭ dela autoritatea competentă — au dreptulŭ şi datorinţa a înfiinţa bibliotecĭ tractuale. V.-protopopulŭ F. şi unŭ preotŭ orĭ doi păşescŭ ca sĕ intrupeze ordinaţiunea, — nimenea dintre confraţĭ însĕ nu-i gata şi nu-i sprijinesce. 'I opresce vre-o lege? Nu! der se scólă celŭ ce se crede mai autorisatŭ şi propune sĕ se amâne lucrulŭ .. ad calendas graecas.—Vitregitatea timpului ne pune pe buse denunciările, şopotele şi stigmatisările ce le face frate la adresa fratelui? Vitregitatea timpului ne dicteză sĕ nu ne ţinemŭ demnitatea şi sĕ ne denigrămŭ în faţa străinilorŭ poporulŭ şi credincioşii noştri, şi ca cutare sĕ se facă unélta jidanului din satŭ? Vitregitatea timpului opresce pe directorii scolasticĭ — onore escepţiunilorŭ — sĕ nu-şĭ cerceteze scóla cu anulŭ, sĕ nu catechiseze, sĕ nu se înfăţişeze unii din ei nicĭ la sinode şi conferinţe, unde se tracteză de vieţa bisericei şi a scólei? Vitregitatea timpului impune cărturarilorŭ mirenĭ mai alesŭ între uniţĭ, ca la amintitele conferinţe nicĭ unulŭ sĕ nu-şĭ arate cinstita faţă şi apoi totuşĭ sĕ impute v.-protopopilorŭ, — carĭ de multe orĭ se sbatŭ ca pescele pentru astfelŭ de lucrurĭ — că nu se intereseză de nemicŭ? — In cutare conferinţă seu sinodŭ tractualŭ v.-protopopulŭ, conformŭ dispoziţiunilorŭ în vigore, întrebândŭ pe preoţii tractualĭ, ce mĕsurĭ au luatŭ în parochiele lorŭ pentru stêrpirea viţiilorŭ d. e. concubinatului? .. Vedĭ numai că nicĭ unulŭ nu se ridică cu nimicŭ. Ore vitregitatea timpului îi aduce pe aceştia *ad observandam sanctam negligentiam.* Vitregitatea timpului prescrie óre ca într'unŭ ţinutŭ întregŭ de decĭ de sate nicĭ preoţii nicĭ mirenii cu carte şi cu stare — afară de unulŭ, doi — sĕ n'aibă pe masa lorŭ nicĭ măcarŭ necăjitele de »Cărţĭ ale Săteanului“?

*) „Zolă“=fructulŭ agonisitŭ alŭ muncei. — Red.

Nu, niciodată. Nimenea nu va puté susţiné una ca asta.

Adevĕrulŭ este déră, că trei séu cincĭ părţĭ ale necazurilorŭ ce trebue sĕ le îndurămŭ noi şi deschilinitŭ bunulŭ nostru poporŭ — de care ar trebui sĕ ne prindă mila odată — provinŭ din propria nóstră vină. Trebue sĕ le tragemŭ, căcĭ deşi putemŭ şi nu ne împedecă nimenĭ, nu voimŭ a le delătura. Pe semne are dreptŭ Bolintineanu, că fiă-care poporŭ are sórtea ce-o merită.

Lipsa sêmţului naţionalŭ, lipsa dragostei către sciinţă, cultură şi progresŭ, pisma, fariseismulŭ, cinismulŭ, lipsa de tactŭ şi de prudinţă pastorală, indiferentismulŭ orbŭ, nepăsarea, lenea, laşitatea, diletantismulŭ puerilicŭ, lipsa de energiă şi apreţiare a proprielorŭ puterĭ, fanfaronada cu vitalitatea şi geniulŭ naţiunii şi altele, carĭ emaneză ca valea din isvorŭ — din faptele multora dintre noi, nu ne vorŭ duce la créngă verde niciodată.

Fraţĭ Românĭ! In timpurile vechĭ străbunii noştri aveau o instituţiune nobilă, cavaleréscă de a jura unulŭ ultuia şi a se face — precum sĕ ḑice — *„fraţĭ de cruce“*; şi acesta o simbolisau prin gustarea dintr'o pâne făcută în forma crucei. Cei legaţĭ prin unŭ astfeliu de jurămêntŭ deveniau nedespărţiţĭ în vieţă şi la mórte. Ei jurau, că decă unulŭ din ei îşĭ va vicleni credinţa, atuncĭ sĕ-lŭ bată pămêntulŭ, foculŭ, apa, vĕzduhulŭ, pânea, vinulŭ, sabia, D-ḑeu şi Maica Domnului.

Pentru aceea s'a frântŭ de atâtea orĭ puterea nĕvălitorilorŭ inimicĭ în piepturile de oţĕlŭ ale descedinţilorŭ legiunilorŭ române. Pentru aceea têmpii de cercare s'au prefăcutŭ pentru ei în timpĭ de gloriă.

Sĕ facemŭ şi noi ca strămoşii nostri, sĕ ne mărturisimŭ de strănepoţĭ ai lorŭ nu numai prin vorbe ci şi prin fapte, sĕ jurămŭ fiecare în inimile nóstre — pe onórea de Românŭ adevĕratŭ — că nu ne vomŭ lăsa mai multŭ subjugaţĭ de patimile cele urîte şi dejositóre, nicĭ nu vomŭ suferi sĕ tăbărescă mai multŭ în piepturile nóstre, când vedemŭ că ele numai *vieţă laşă şi mórte ruşinósă ne aducŭ.* Sĕ ne prindemŭ *„fraţĭ de cruce“* în lupta pentru stârpirea lorŭ şi cu puterĭ unite sĕ ne îngrijimŭ de înflorirea şi sporirea naţionalismului, a culturei şi a educaţiunei nóstre, pe carele le-amŭ neglesŭ atâtŭ de multŭ.

Acésta este arma cea puternică, prin care véculŭ de faţă umilesce orĭ înalţă poporele. Sĕ ne lăpădămŭ odată de ce e rĕu şi sĕ ne armămŭ cu arma bărbăţiei strămoşescĭ, care ne va face sĕ triumfămŭ, ér aceştĭ timpĭ de încercare îi va preface în timpĭ de gloriă!

Nu cine, ci ce.

Convocare.

Periodulŭ de trei anĭ dietalĭ fiindŭ la sfêrşitŭ şi naţiunea română peste totŭ, éră noi Românii din comitatulŭ Coşocnei în specie, avêndŭ obligămêntulŭ de a ne îngriji ca sĕ ne putemŭ da espresiune dorinţei nóstre faţă cu ţinuta ce dorimŭ ca Românii sĕ şĭ-o croéscă şi în viitorŭ pentru noulŭ periodŭ electoralŭ de 5 anĭ, subscrişii cu totă onórea venimŭ a ruga pe toţĭ alegĕtorii românĭ din acestŭ comitatŭ şi din oraşulŭ Cluşiu, ca sĕ binevoéscă a participa la adunarea generală electorală română care se va ţine în 28 Aprilie st. n. 1887 la 10 óre a. m. aicĭ în Cluşiu, în localitatea casinei române.

Obiectele adunării vorŭ fi:

1. Reorganisarea clubului românŭ electoralŭ comitatensŭ şi orăşănescŭ pe unŭ periodŭ de 5 anĭ.
2. Decisiunĭ prealabile referitóre la organisarea subcluburilorŭ din comitatŭ şi din urbea Cluşiu; şi anumitŭ în douĕ cercurĭ electorale din urbea Cluşiu, a Gilăului, B.-Hoidinului, Tecei şi a Coşognei.
3. Pertractarea ţinutei Românilorŭ din aceste douĕ municipii faţă cu dieta din Budapesta.
5. Eventualŭ alegerea delegaţilorŭ din cercurile Gilău şi Cluşiu pentru adunarea generală electorală română ce se va ţiné în Sibiiu.

Cluşiu, 1887 Aprile 10.

A. Bohăţelŭ m. p.. *Gavrilŭ Popŭ* m. p. protopopŭ, *Iuliu Coroianŭ* m. p., *Emericŭ Popŭ* **m. p.,** *Dr. Gregoriu Silaşi* m. p., *Basiliu Podódă* m p., ***Stefanŭ Galea*** m. p.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SIBIIU, 14 Aprilie. — Comitetulŭ centralŭ alŭ partidei poporale săsescĭ, după o desbatere de mai multe ore, a hotărîtŭ, din incidentulŭ alegerilorŭ dietale, sĕ menţină neschimbatŭ programulŭ electoralŭ săsescŭ din 1881 şi sĕ emită unŭ apelŭ electoralŭ în acestŭ sensŭ, după care deputaţii saşĭ, stândŭ în afară de partidele dietale, sĕ procédă în comunŭ.

VAŢŬ, 14 Aprilie. — Instalarea episcopului Schuster s'a făcutŭ cu mare pompă bisericéscă.

BERLINŬ, 14 Aprilie. — In Reichstagŭ se va presenta în curêndŭ creditulŭ suplimentarŭ pentru acoperirea cheltuelilorŭ cerute de noua lege militară.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

bogate, ómenii cei mai dedaţĭ cu multe din materiile pe care cată sĕ le atingŭ în cursulŭ cercetărilorŭ mele.

De altmintrelea, acea limbă, singura din cele apusane, pe care mĕ pricepŭ óre-cum a o îndruga, adică limba francesă, este totodată şi aceea pe care o înţelegŭ, o vorbescŭ şi o scriu chiar cu înlesnire toţĭ câţĭ ar voi, la noi, sĕ citéscă publicaţiunea mea.

Multŭ nu m'am înstrăinatŭ nicĭ de ţéra mea, nicĭ de datoriile mele de academicŭ românŭ, cerêndŭ ţĕrei francese ajutórele de studiu pe care ea le posedă în neasĕmuită îmbelşugare, faţă cu a nóstră; ér limbei francese cerêndu'i unŭ mijlocŭ de a face cunoscutŭ nu numai Românilorŭ, dér şi întregului publicŭ cultŭ din tóte continentele, fapte ale cărorŭ enunţare şi elucidare nu potŭ aduce decâtŭ folosŭ şi onóre patriei nóstre.

Sfêrşindŭ acéstă espunere, mĕ temŭ, stimaţĭ colegĭ, că mĕ veţĭ crede, după cuvintele mele, multŭ mai presumpţiosŭ decâtŭ sunt în realitate. Ceea ce mĕ face sĕ cutezŭ a vĕ vorbi într'astfelŭ, este chiar contactulŭ în care am avutŭ norocirea de a mĕ afla, în decursŭ de mai mulţĭ anĭ, cu personalităţĭ marcante de aceeaşĭ specialitate cu mine. M'am convinsŭ în cerculŭ lorŭ că noi înşi-ne nu avemŭ cunoscinţă despre propria nóstră valóre, nu scimŭ sĕ ne dămŭ bine sémă nicĭ de câte scimŭ, nicĭ de câte putemŭ, nicĭ de câte suntemŭ în stare sĕ producemŭ, atuncĭ mai alesŭ când nu nĭ-amŭ risipi puterile după reulŭ nostru năravŭ.

Şi aceste vederĭ sumeţe pe care — cine scie! — le priviţĭ cu sfielă, cu îndoelĭ şi póte chiar cu zimbete de ironiă, aceste vederĭ le veţĭ recunósce lesne de bune, de drepte şi de luminóse, îndată ce vĕ veţĭ strămuta cu gândulŭ şi cu aducerea aminte într'unŭ altŭ cercŭ alŭ activităţii nóstre naţionale.

Acum vr'o ḑece anĭ, de ar fi eşitŭ dintre noi unŭ profetŭ, care sĕ ne afirme că óstea românéscă, militarii, dorobanţii şi călăraşii noştri, suntŭ în stare sĕ pórte rĕsboiu în ţeră străină şi sĕ se lupte cu tăriă, cu avêntulŭ şi cu vitejia ce ei au arĕtatŭ la Griviţa, la Rahova şi la Smârdanŭ, noi toţĭ atuncĭ amŭ fi plecatŭ jalnicŭ capulŭ plinŭ de dorulŭ isbândelorŭ din trecutulŭ nostru, şi vai! plinĭ de necredinţă întru cele viitore.

Faptele lăudate ce ostaşii noştri au sĕvêrşitŭ din imboldirea şi sub poruncile gloriosului nostru Suveranŭ, carele a sciutŭ sĕ recunóscă şi sĕ reînviă în inimile românescĭ virtutea străbună, acele fapte petrecute pe câmpii de bătăliă, ne facŭ aḑĭ sĕ ridicămŭ capulŭ fără sfială, cu dreptă mândriă şi fără temere pentru viitorŭ!

Sĕ cutezămŭ a-lŭ ridica şi pe câmpii sciinţei. Totŭ Augustulŭ nostru Protectorŭ ne-a îmbiatŭ şi pe noi la acéstă nobilă revindicare, îndemnându-ne sĕ culegemŭ de pretutindenĭ, cu sciinţă şi consciinţă, datinele de orĭ ce felŭ ale trecutului nostru. Cu ele, — ḑisu-nĭ-a primulŭ rege alŭ Românilorŭ — vomŭ întemeia şi pe acestŭ têrêmŭ viitorulŭ ţĕrei şi alŭ poporului românescŭ!

A. Odobescu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 13 Aprilie st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 80
Rentă de hârtiă 5%	88 30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 80
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124 70
Renta de hărtiă austriacă	80.95
Renta de arg. austr.	81.95
Renta de aurŭ austr.	113 10
Losurile din 1860	133.75
Acţiunile băncei austro-ungare	876 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.—
Act. băncei de creditŭ austr.	283.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 35
Londra 10 Livres sterlinge	127.05

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 14 Aprilie st. n. 1887.

		Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ		8.52	8.51
Argint românesc		8.45	8.50
Napoleon-d'orĭ		9.99	10.03
Lire turcescĭ		11.41	11.44
Imperialĭ		10.41	10.44
Galbenĭ		5 93	5.97
Scrisurile fonc. »Albina«	6%	101.—	1C2.-
„ „	5%	98.—	99.—
Ruble Rusescĭ		112.—	113.—
Discontulŭ		7—10% pe anŭ.	

Nr. 76/1886.

Publicaţiune.

Din incidentulŭ multorŭ periclitărĭ, se dispune pe temeiulŭ §. 20 alŭ statutului pentru birjarĭ, şi mai cu sémă în interesulŭ ordinei şi siguranţei publice, ca de aci înainte, nu numai trăsurile birjarilorŭ, deră şi acele ale privaţilorŭ, în decursulŭ mânărei lorŭ atâtŭ în oraşŭ câtŭ şi în suburbii, sĕ fiă provĕdute cu felinare (lămpaşe) aprinse, pe timpulŭ câtŭ suntŭ aprinse felinarele publice.

Braşovŭ, 5 Martie 1887.

2—3 *Căpitănatulŭ orăşenescŭ.*

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

Décă se ivescŭ iregularitătĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

TARIFA

anunţurilorŭ şi inserţiunilorŭ.

Anunciurĭ în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. —cr. 6.

Pentru inserţiunĭ şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de 3— 4 orĭ	10%
„ „ „ 5— 8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ	50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clusiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenu de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1.06	—	—	—	10.—
Uiora	1.13	—	—	—	10.C9
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.C0	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	—
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4.52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenu de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7 55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12 05	—	8.20
Haţegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ